

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 23To/74/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3119014579
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Javorková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3119014579.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beáty Javorkovej a sudcov JUDr. Michala Antalu a JUDr. Lucie Horvátovej, na verejnom zasadnutí konanom dňa 24. októbra 2022 prejednal odvolanie prokurátorky v trestnej veci obžalovaného

M. R.,

nar. XX.XX.XXXX v H., trvale bytom C., J. XXX/XX,

ktoré podala proti rozsudku Okresného súdu Trenčín sp. zn. 6Tk/1/2019 zo dňa 11. mája 2022, a takto jednohlasne

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. sa odvolanie prokurátorky zamietá, pretože nie je dôvodné.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Trenčín sp. zn. 6Tk/1/2019 zo dňa 11.05.2022 bol obžalovaný M. R. podľa § 285 písmeno b) Tr. poriadku oslobodený spod obžaloby prokurátorky Krajskej prokuratúry Trenčín sp. zn. 1Kv 32/19/3300 zo dňa 24.05.2019, pre skutok právne kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 3 Tr. zákona s poukazom na § 123 ods. 3 písm. i). ods. 4 Tr. zákona, ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že dňa 12.05.2018 okolo 13:00 hod. v okrese Prievidza, v obci Cavoj v chatovej oblasti Biela Voda, vo svojom rozostavanom dome bez popisného čísla, zapísanom na LV č. XXXX, chytil poškodenú W. Y. za zadok, následne ju začal chytať po celom tele, pritlačil ju k stene, kde ju začal obchytávať, pričom táto sa snažila brániť, čo jej ale nedarilo, pretože obvinený mal veľkú silu, kričala, aby ju nechal, počas toho ju obvinený zatlačil do malej miestnosti, v ktorej bola vyvýšená plocha, na ktorú ju posadil a snažil sa ju vyzliecť, poškodená sa opakovane pokúšala páchatela od seba odtlačiť, kopala do neho, kričala, aby ju nechal, snažila sa brániť, čo sa jej ale nedarilo, nakoľko obvinený bol silnejší, následne ju obvinený začal vyzliekať, chytil jej obe ruky, pritlačil jej ich na hrudník tak, aby sa nemohla posadiť a brániť, stiahol jej legíny a nohavičky a vsunul svoj penis do jej vagíny, poškodená kričala, načo jej obvinený uviedol, aby nekričala a nakoľko vedela, že sa mu už neubrání, prestala sa brániť, následne obvinený vykonal proti jej vôli súlož, pričom bol pri súloží vyrušený zvukom prichádzajúceho motorového vozidla, na čo obvinený ukončil súlož bez výronu semena a išiel za prichádzajúcimi robotníkmi, pričom konaním obvineného došlo u poškodenej W. Y. k prechodnej zmene psychického stavu s prejavmi akútnej posttraumatickej stresovej poruchy trvajúcej približne šesť mesiacov, počas celej tejto doby bola poškodená obmedzená v obvyklom spôsobe života, došlo u nej k rozvinutiu nespavosti, stavom plačlivosti, nesústreďenia sa, desivých snov, znovuvyplavovania si negatívneho zážitku, k poškodeniu jej sexuálneho života a nedostatočnej výkonnosti v práci a tiež poškodenej boli spôsobené zranenia, a to krvná podliatina pravého predlaktia, oboch kolien a ľavého stehna vzadu a odreniny ľavého predkolenia, pretože skutok nie je trestným činom.

Rozsudok nenadobudol právoplatnosť, pretože ho včas podaným odvolaním napadla prokurátorka. Z písomného odôvodnenia vyplýva, že sa nestotožnila s tým, ako súd prvého stupňa vyhodnotil vykonané dôkazy. Podľa jej názoru odôvodnenie napadnutého rozsudku spočíva len v spochybňovaní výpovede poškodenej, pričom s hodnovernosťou výpovede obžalovaného, jej doplneniami a zmenami sa prvostupňový súd vo svojom odôvodnení vôbec nezaoberal a ani nevysporiadal. Prokurátorka tiež poukázala na rozpory vo výpovedi obžalovaného ohľadom prítomnosti osôb v deň skutku na zrube a na rozpory súvisiace s konkrétnymi okolnosťami týkajúcimi sa práce poškodenej na zrube v daný deň. Uviedla, že výpovede svedkov I. Q., C. Q. a C. Y. nekorešpondovali s ďalšími dôkazmi, preto ich vyhodnotila ako účelové, v snahe pomôcť obžalovanému, keďže ide o osoby, ktoré sa s obžalovaným dobre a dlhú dobu poznajú. Naopak poškodená jednoznačne vypovedala, že pohlavný styk nebol dobrovoľný, ale zo strany obžalovaného násilný, vynútený a proti jej vôli. Nesúhlas so stykom viackrát pred obžalovaným vyjadrila, bránila sa aktívne fyzicky, aj verbálne krikom. Poškodená jednoznačne vypovedala, že pohlavný styk bol vykonaný bez jej súhlasu a bol prerušený z dôvodu, že na zrub prišli nejakí muži. Uviedla, že týchto nepoznala, ale išlo o dvoch mužov vo veku približne ako obžalovaný, čo by mohli byť svedok C. Y. s bratom. Prokurátorka ďalej poukázala na fotodokumentáciu, z ktorej vyplývajú zranenia poškodenej, na lekársku správu, na výpovede rodičov poškodenej, na výpovede svedkov C. Y., Y. a V. Y., D. I., D. D., na znalecký posudok znalca PhDr. H. z odboru psychológia a znalkyne z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria I.. I.. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam, vykonanému dokazovaniu a vyhodnoteniu zadovážených dôkazov je prokurátorka názoru, že skutok znásilnenia sa stal tak, ako to popísala poškodená W. Y., teda proti jej vôli. S pohlavným stykom poškodená absolútne nesúhlasila a voči použitému násiliu sa aktívne bránila. Toto znásilnenie veľmi ťažko zasiahlo jej život a psychické zdravie, v podobe jej poníženia a vzniku posttraumatickej stresovej poruchy, ktorá je v zmysle platnej judikatúry považovaná za vážnu poruchu zdravia, trvajúcu dlhší čas. V závere preto prokurátorka navrhla zrušiť napadnutý rozsudok a vec vrátiť súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znova prejednal a rozhodol.

K odvolaniu prokurátorky sa vyjadril obžalovaný prostredníctvom svojho obhajcu. Pokiaľ ide o rozpory v jeho výpovediach, na ktoré poukázala prokurátorka, obžalovaný uviedol, že na hlavnom pojednávaní bol priestor na odstránenie akýchkoľvek rozporov a tieto podľa jeho názoru aj boli odstránené a nezrovnalosti vysvetlené. Podstatné je však to, že v každej svojej výpovedi odmietal, že by poškodenú znásilnil. Obžalovaný poprel, že by svedkovia I. Q. a jeho syn vypovedali účelovo v snahe pomôcť mu, pretože nie sú ani kamaráti ani príbuzní a na zrube pracovali len ako remeselníci, pričom za ich prácu im riadne zaplatil. Dokonca aj výpoveď C. Y., ktorú prokurátorka žiadnym spôsobom nespochybňuje, potvrdzuje prítomnosť I. Q. a jeho syna na mieste v danom čase. Obžalovaný opätovne zdôraznil, že k žiadnemu násiliu z jeho strany voči poškodenej nedošlo, nebolo ani žiadnym dôkazom preukázané, hoci násilie popisované poškodenou by nepochybne zanechalo stopy na jej tele, jej ošatení aj na ňom samom. Polícia opomenula vykonať prehliadku jeho tela alebo ošatenia, z ktorej by bolo zrejmé, že žiadne stopy po údajnej obrane poškodenej neexistujú. Obžalovaný naďalej trvá na tom, že k ukončeniu dobrovoľného pohlavného styku došlo z dôvodu, že poškodená sa sťažovala na bolesť a nie z dôvodu, že k zrubu malo prísť auto. Uvedené korešponduje s výpoveďou svedka C. Y.. Naopak výpovede poškodenej nekorešpondujú s výpoveďami ostatných svedkov. Podľa obžalovaného poškodená vedome, či už z vlastného rozhodnutia alebo pod vplyvom vtedajšieho priateľa C. Y. a jeho rodiny klamala o tom, že ju znásilnil. V skutočnosti sa obžalovanému zdôverovala, mali blízky vzťah, povedala mu, že bola v minulosti znásilnená a mala psychické problémy. Pokiaľ ide o zabezpečené znalecké posudky, na ktoré závery poukázala prokurátorka, obžalovaný uviedol, že z výpovede MUDr. N. W., konajúceho za znaleckú organizáciu Centrum duševného zdravia vyplýva, že po preskúmaní predložených znaleckých posudkov nezistili také psychopatologické markery, na základe ktorých by bolo možné konštatovať, že sa u poškodenej rozvinula posttraumatická porucha. V závere obžalovaný zhrnul, že poškodenú neznásilnil, táto mu nedala pri intímnom styku žiadnym spôsobom najavo, že s ním nesúhlasí, naopak pri styku spolupracovala. Z uvedeného dôvodu jej nemohol spôsobiť nielen ťažkú ujmu na zdraví, ale nemohol ani porušiť Trestný zákon, a preto súd prvého stupňa správne rozhodol o oslobodení spod obžaloby. Odvolanie prokurátorky navrhol zamietnuť.

Na verejnom zasadnutí prokurátorka krajskej prokuratúry na podanom odvolaní zotrvala. Obžalovaný navrhol odvolanie prokurátorky podľa § 319 Tr. poriadku ako nedôvodné zamietnuť.

Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací, nezistiac dôvody pre zamietnutie odvolania prokurátorky podľa § 316 ods. 1 Tr. poriadku a ani dôvody pre zrušenie napadnutého rozsudku podľa § 316 ods.

3 Tr. poriadku, na podklade podaného odvolania vykonal verejné zasadnutie a postupom podľa § 317 ods. 1 Tr. poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku rozsudku o oslobodení obžalovaného spod obžaloby, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Uvedeným postupom zistil, že odvolanie prokurátorky nie je dôvodné. Nezistil pritom chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, a ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. poriadku.

Po splnení prieskumnej povinnosti odvolacím súdom je zrejmé, že okresný súd vykonal všetky potrebné dôkazy v rozsahu nevyhnutnom na objasnenie skutkového stavu veci, a tieto správne a v súlade so zásadou „v pochybnostiach v prospech obžalovaného“ uvedenou v § 2 ods. 4 Tr. poriadku vyhodnotil jednotlivo i v ich súhrne tak, ako mu ukladajú ustanovenia § 2 ods. 10 Tr. poriadku a dospel ku správnym skutkovým zisteniam i právnym záverom. V súlade s ustanovením § 168 ods. 1 Tr. poriadku tiež veľmi podrobne a vecne správne odôvodnil svoje rozhodnutie.

Súd prvého stupňa presvedčivo vysvetlil, o ktoré skutočnosti a dôkazy oprel svoje závery, a prečo neakceptoval tvrdenia obsiahnuté v obžalobnom návrhu. Jeho rozhodnutie je založené na starostlivom vyhodnotení celého vykonaného dokazovania a to spôsobom, ako prikazuje ustanovenie § 2 ods. 12 Tr. poriadku. Úvahy a závery okresného súdu sú založené na zásadách logického konania a uvažovania.

Odvolací súd predovšetkým uvádza, že sa stotožnil s konštatovaním súdu prvého stupňa, že v danom prípade nebolo jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností preukázané konanie obžalovaného, ktoré by napĺňalo v celom rozsahu objektívnu stránku stíhaného obzvlášť závažného zločinu, konkrétne pokiaľ ide o jej najpodstatnejšiu časť, a to donútenie poškodenej k súložiu násilím alebo hrozbou bezprostredného násilia. Okresný súd správne poukázal na konzistentnosť výpovede obžalovaného od samého začiatku trestného stíhania v podstatných skutočnostiach, a zároveň na viaceré pochybnosti vo výpovedi poškodenej v kontexte s ďalšími vykonanými dôkazmi.

Samotný obžalovaný pohlavný styk s poškodenou v danom mieste a v inkriminovaný deň nepoprel, uviedol však, že aj zo strany poškodenej išlo o dobrovoľné konanie a žiadnym spôsobom mu nedala najavo, že so stykom nesúhlasí. Krajský súd sa s takýmto skutkovým dejom stotožnil, a zároveň dopĺňa, že pre konštatovanie vynúteného násilného pohlavného styku neboli v danom prípade produkované dostatočné presvedčivé dôkazy. Sama poškodená v rámci výpovede v prípravnom konaní pripustila, že obžalovanému sa styk mohol zdať dobrovoľný, keď odpovedala na podstatnú otázku, a to z akého dôvodu cestovala s obžalovaným po skutku sama autom večer domov. Uvedené evokuje záver, že poškodená s najväčšou pravdepodobnosťou pohlavný styk s obžalovaným síce nechcela, nedala mu však dostatočne dôrazne najavo vážne mieneným odporom, že s ním nesúhlasí. S týmto záverom korešpondujú i tvrdenia obžalovaného, že k prerušeniu styku došlo len na popud poškodenej, keďže sa sťažovala na bolesť.

Prekonanie odporu ženy k súložiu neznamena vždy znásilnenie. Odpor ženy musí byť jednak vážne mienený, ale zároveň musí byť odprezentovaný tak, aby aj muž pochopil, že ide o odpor. Znásilneniu poškodenej v danom prípade nenásvedčovali jednak absentujúce stopy na jej tele, či tele obžalovaného, ale ani jej správanie po skutku.

Krajský súd nezistil ani účelovosť výpovedí svedka I. Q. a jeho pätnásťročného syna C. Q., ktorá mala vyplývať podľa prokuratúry z ich blízkeho vzťahu s obžalovaným. Žiadne skutočnosti, odôvodňujúce ich nadštandardný vzťah s obžalovaným, pre ktorý by svedkovia (vrátane maloletej osoby) riskovali trestné stíhanie tým, že by krivo vypovedali v konaní pred súdom, zistené neboli. Odvolací súd rovnako ako súd prvého stupňa, nemal o vierohodnosti výpovede týchto svedkov žiadne pochybnosti. Práve naopak, obsahovo sa ich výpovede v podstatných skutočnostiach zhodovali s výpoveďami svedkov I. R., N. R., s výpoveďou svedka C. Y., a napokon i s obsahom výpovede obžalovaného.

Okresný súd preto správne a logicky vysvetlil svoje pochybnosti o tom, že poškodená kričala, kopala obžalovaného, po súložiu niekoľko dní krvácala, a že mala zranenia na rukách a nohách. Uvedenému nezodpovedajú výpovede vyššie uvedených svedkov, ani lekárske správy. Tieto skutočnosti poškodená neuvádzala ani svojmu lekárovi. Krajský súd sa k jednotlivým vyhodnoteniam týchto skutkových okolností súdom prvého stupňa prikláňa, a v celom rozsahu na ne odkazuje.

Okresný súd sa dôsledne vysporiadal s nenaplnením znakov kvalifikovanej skutkovej podstaty predmetného žalovaného trestného činu, keď konštatoval, že ani z podaných znaleckých posudkov a výpovedí znalcov nie je možné konštatovať spôsobenie ťažkej ujmy poškodenej ako príčinný následok konania obžalovaného. V tejto súvislosti boli zistené podstatné faktory vyplývajúce zo znaleckého posudku znalkyne z odvetvia psychiatrie. Znalkyňa k traumatizujúcemu zážitku z inkriminovaného dňa poukázala na to, že poškodená mala podľa vlastného vyjadrenia už v minulosti negatívny zážitok neočakávaného pokusu o pohlavný styk, ktorý nakoniec akceptovala ako negatívnu osobnú skúsenosť. Následne konštatovala, že u poškodenej došlo vplyvom incidentu s obžalovaným k prechodnej zmene psychického stavu s prejavmi akútnej posttraumatickej stresovej poruchy.

Znalec z odvetvia psychológie uviedol, že poškodená v čase vyšetrenia síce vykazovala príznačné znaky pre diagnostiku posttraumatickej stresovej poruchy, avšak tieto znaky neboli jednoznačným potvrdením tohto ochorenia. Vzhľadom k tomu, že poškodená nevyhľadala odbornú pomoc, bez ktorej pomoci by túto diagnózu nezvládla, čo bol pre znalca hlavný indikátor, sa u nej s najväčšou pravdepodobnosťou predmetné ochorenie nerozvinulo. V súlade s týmto záverom korešponduje aj výpoveď znalca psychiatra, konajúceho za znaleckú organizáciu Centrum duševného zdravia, z ktorej vyplýva, že po preskúmaní predložených znaleckých posudkov nezistili také psychopatologické markery, na základe ktorých by bolo možné konštatovať, že sa u poškodenej rozvinula posttraumatická porucha.

Súd prvého stupňa následne správne poukázal aj na atypické správanie poškodenej ihneď, ale aj v krátkom časovom období po skutku, keď sa s obžalovaným a jeho rodičmi naobedovala a následne ním nechala odvieť aj domov. Neskôr sa podľa záberov na fotografiách evidentne veselá pohybovala na verejnosti v mužskej spoločnosti, hoci v tom čase mala psychicky trpieť následkom traumatizujúceho zážitku zo znásilnenia.

V neposlednom rade je nevyhnutné poukázať aj na bezúhonnú minulosť obžalovaného a na žiadne indície, ktoré by mohli súdy viesť k presvedčeniu o násilnej povahe obžalovaného.

Pokiaľ ide o svedkov, ktorí majú okrem poškodenej podľa prokuratúry usvedčovať obžalovaného zo spáchania predmetného trestného činu, a to výpovede C. Y., Y. Y. a V. Y. je potrebné uviesť, že tieto osoby sa o údajnom znásilnení poškodenej dozvedeli sprostredkovaním. C. Y. bol v tom čase druhom poškodenej a jemu sa ako prvému zdôverila. Následne o veci informoval svoju matku a sestru. Uvedené výpovede v súvislosti so zreteľnými pochybnosťami vo výpovedi poškodenej tak nie sú spôsobilé podporne usvedčovať obžalovaného zo spáchania stíhaného skutku.

Výpoveď poškodenej nebola potvrdená žiadnym ďalším vo veci vykonaným priamym dôkazom. Pokiaľ má byť obžalovaný uznaný vinným na základe jediného usvedčujúceho dôkazu, tento dôkaz nesmie vzbudzovať žiadne pochybnosti, a musí byť predovšetkým logický, presvedčivý a jednoznačný.

Skutkový dej nemôže byť ustálený a zisťovaný z výpovedí nepriamych svedkov. Nepriamy svedkovia nemôžu nahrádzať nedostatok priamych dôkazov v trestnom konaní. Najmä ak ide o svedkov, ktorí vlastnými očami a pozorovacími schopnosťami nič nevideli, a vypovedajú len o tom, čo im o čine povedala poškodená. Pokiaľ preto nie sú o okolnostiach skutku aj ďalšie výpovede svedkov, resp. iné hodnoverné dôkazy, na uznanie viny obžalovaného svedecké výpovede takýchto nepriamych svedkov jednoznačne nestačia, a jedná sa v takom prípade o dôkaznú núdzu. Výpovede nepriamych svedkov je možné použiť v konaní v rámci dokazovania napr. na preverenie hodnovernosti tvrdení iných - priamych svedkov skutku, a v rámci voľného hodnotenia dôkazov potom takéto výpovede jednoznačne prispievajú k tomu, aby súd pri rozhodovaní dôkazy objektívne zhodnotil nielen jednotlivo, ale aj v ich kontexte. Tak tomu ale v uvedenom prípade vzhľadom na pochybnosti vo výpovedi poškodenej nebolo.

Použitie zásady „v pochybnostiach v prospech obžalovaného“ prichádza do úvahy práve vtedy, keď pochybnosti, ktoré vznikli v trestnom konaní o niektorej skutočnosti trvajú, a tak je tomu aj v posudzovanom prípade aj po vykonaní a zhodnotení všetkých dostupných a potrebných dôkazov na náležité zistenie skutkového stavu. Okresný súd takto postupoval, preto jeho záver o oslobodení obžalovaného spod obžaloby zodpovedá zistenému skutkovému stavu vo veci a zákonu.

Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd nepovažoval odvolanie prokurátorky podané v neprospech obžalovaného za dôvodné, preto jej odvolanie podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.